

SBR als impuls voor sneller en completer inzicht

Altijd op de hoogte van de ontwikkelingen in het werkkapitaal

Vanaf 2013 is de elektronische aangifte inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting voor ondernemers alleen nog maar via Standaard Bedrijfs Rapportage (SBR) te doen. Deze standaardisering van gegevens is samen met digitalisering, automatisering en online boekhouden drijvende kracht achter 'continue rapportage'. In deze trends in werkkapitaal lichten we toe dat SBR nieuwe kansen biedt voor ondernemers, maar dat dan stappen moeten worden gezet om de mogelijkheden van SBR te benutten. Continue rapportage geeft de ondernemer voortdurend inzicht in de relevante financiële ontwikkelingen, zoals het werkkapitaal. Effectief beheer van werkkapitaal werkt als een kijkglas op de bedrijfsprocessen. Voortdurende rapportage betekent voor de ondernemer het digitaliseren van het rapportageproces en de standaardisering van gegevens bij de bron. Uiteindelijk kan de ondernemer beter en sneller beslissen, waardoor voordelen ontstaan aan de kosten-, opbrengsten- en kapitaal kant.

Vaker rapporteren en sneller bijsturen

De economische omgeving blijft uitdagend. Door de lage economische groei, de verdere schaarste van kapitaal en een 24-uurseconomie die snel verandert, blijft het zaak kort op de bal te spelen. Snel inzicht in relevante bedrijfsontwikkelingen vergroot de kans op succesvol ingrijpen. Dit geldt zeker voor het managen van werkkapitaal. Bij kapitaal-schaarste is het essentieel dat kapitaal zo efficiënt mogelijk wordt ingezet en dat het niet onnodig lang vast zit. Snel inzicht in de financiële stand van zaken leidt tot efficiënt gebruik van werkkapitaal en waar nodig tijdige bijsturing van de onderneming. 'Continuous reporting', ook wel tussentijdse of continue rapportage in het Nederlands, is het

rapporteren van financiële en niet-financiële informatie op actuele basis. Die actuele basis loopt uiteen van onmiddellijk ('real time') tot korter dan de standaardrapportage periode (een maand, kwartaal of jaar).

Vier drijvende krachten achter continue rapportage

Er zijn vier ontwikkelingen die continue rapportage steeds eenvoudiger maken: (1) de automatisering van boekhouding en rapportage, (2) digitalisering van data, (3) de standaardisering van de (boekhoud)data en (4) de verspreiding van web applicaties voor administratie en boekhouden (Software as a Service, SaaS). Automatisering in de vorm van een rapportagegenerator heeft er voor gezorgd dat sneller en daarmee frequenter een tussentijdse rapportage kan worden gemaakt. Basisvereiste is dat de boekhouding in digitale vorm beschikbaar is. Daarnaast is steeds meer andere administratieve data digitaal beschikbaar, denk aan bankafschriften, facturen, afleverbevestigingen, voorraadposities en kassadata. Hierdoor wordt het in theorie gemakkelijker die data automatisch in de administratie en boekhouding te laten lopen. In de praktijk is dit niet altijd zo eenvoudig omdat systemen niet zo maar met elkaar kunnen communiceren. Op dat vlak wordt wel progressie geboekt, bijvoorbeeld omdat in boekhoudpakketten PDF documenten kunnen worden ingelezen. Standaardisering van data maakt dergelijke tussenstappen echter overbodig.

Box 1 Drijvende krachten continue rapportage

- SBR / Standaardisering
- Automatisering
- Digitalisering
- SaaS (Software as a Service)

Software die in de 'cloud' draait, is de jongste impuls voor continue rapportage. Hierdoor is veel data (invoer) niet langer gebonden aan een locatie of apparaat. Dit geldt zowel voor de datageneratie, bijvoorbeeld een internetkassa, als het administreren en bekijken van een rapportage. Web applicaties maken de data in principe toegankelijk en te bewerken vanaf PC, laptop, tablet of smartphone, overal waar maar een internetverbinding gemaakt kan worden.

Standaardisering biedt meerdere mogelijkheden

Naast automatisering is standaardisering van groot belang. Hiermee kan namelijk data voor meerdere doeleinden gebruikt worden en verloopt uitwisseling van gegevens eenvoudiger. Standaardisering van gegevens werkt als een impuls voor het snel en compleet inzichtelijk maken van gegevens. Er zijn standaarden voor verschillende delen van een rapportageproces. UBL 2.0 is bijvoorbeeld de internationale standaard voor elektronisch factureren.¹ XBRL is ook zo'n standaard maar dan voor rapportages.² Het wordt ook wel SBR, Standard Business Reporting genoemd. Gegevens moeten steeds vaker in SBR bij instanties aangeleverd worden.

Box 2 SBR verplicht in 2013

Vanaf 2013 is bij rechtstreeks elektronische aangifte door ondernemers aanlevering in SBR (via Digipoort) voor de vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting verplicht. In de jaren daarna volgen de omzetbelasting en de deponeering van de jaarrekening door kleine rechtspersonen. Dit betekent dat de software minimaal in staat moet zijn de fiscale gegevens te vertalen naar deze standaard. Dat is maar een tijdelijke oplossing, omdat in de toekomst steeds meer instanties gegevens in SBR aangeleverd willen hebben. Het is daarom beter SBR als uitgangspunt te nemen bij het herontwerp van de administratie.

De specifieke voordelen van SBR

SBR is niet alleen een noodzaak (box 2) het heeft ook veel voordelen. Data is meerdere keren te gebruiken voor verschillende doeleinden. Er zijn verschillende soorten rapportages (bijvoorbeeld een fiscale of een financiële jaarrekening) te maken. SBR geeft veel flexibiliteit: een rapportage kan in principe in elke vorm worden gegoten en gepresenteerd. Daarnaast maakt het uitwisseling van informatie eenvoudiger, bijvoorbeeld tussen de onderneming en verschillende partijen, zoals klanten, leveranciers, financiers

¹ Universal Business Language

² eXtensible Business Reporting Language

Figuur 1 De voordelen van standaardisering

Bron: ING Economisch Bureau

en de overheid. Communicatie tussen systemen binnen het bedrijf verloopt ook gemakkelijker, omdat veel software SBR aankan. Daardoor dient het als gemeenschappelijke taal. Het verzamelen en analyseren van gegevens kost door gebruik van SBR bovendien minder moeite. Verder kan standaardisering de processen versnellen: een factuur die in UBL 2.0 is gemaakt wordt naadloos in de administratie verwerkt; apart inlezen is niet nodig. Dit gaat sneller dan een papieren factuur, maar is ook sneller dan een rekening in PDF formaat. Een laatste te noemen voordeel is de verbetering van de datakwaliteit. De foutenmarge is kleiner door een lager aantal menselijke handelingen. Hierdoor verbetert de vergelijkbaarheid van gegevens (figuur 1).

Van SBR verplichting naar SBR kansen

Al deze voordelen kunnen leiden tot lagere kosten en tot hogere opbrengsten. Standaardisering alleen is echter onvoldoende. SBR op zichzelf levert niet zo veel op. Het gaat er om wat je er mee doet binnen de onderneming en daarbui-

ten. Steeds meer data zal verplicht in SBR aangeleverd moeten worden. Door alleen aan deze verplichting te voldoen laten ondernemers veel kansen liggen. Bij standaardisering aan de bron van de administratie is het relatief eenvoudig (druk op de knop) met dezelfde basisinformatie ook een kredietaanvraag bij een bank of de aanlevering bij de KvK te regelen. De potentie gaat echter verder: herziening van de complete informatiestroom en het bijbehorende rapportageprocessen opent de weg naar echte strategische voordelen. Dit gaat natuurlijk niet zonder investeringen.

Continue informatie- en rapportagestroom werkkapitaal

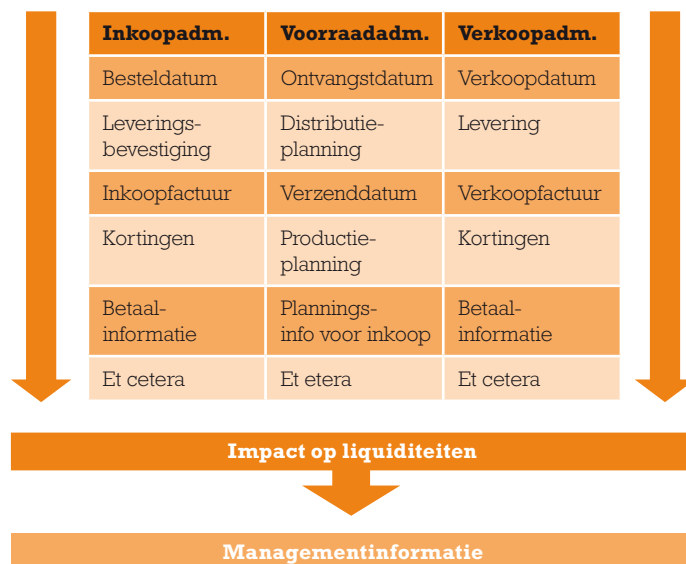
Een logische vervolgvraag gezien de benodigde investeringen is: wat levert het op? Ondernemingen met tijdige, kwalitatief hoogwaardig inzicht in managementinformatie kunnen op tijd bijsturen. Hierdoor worden zowel operationele als strategische beslissingen beter, wat aan de kosten-, opbrengsten en kapitaalkant vruchten afwerpt, zeker in het werkkapitaalbeheer (zie figuur 2).

Starten met een goede informatie infrastructuur

Wat is er nu nodig om tot continue rapportage van bedrijfsinformatie te komen? In de eerste plaats moet de informatie zoveel mogelijk gedigitaliseerd zijn om ook het noodzakelijke digitale verwerkingsproces te kunnen dragen. De administratieve stroom die van invloed is op het werkkapitaalbeheer bestaat uit de vastlegging van gegevens in de inkoop-, voorraad- en verkoopadministratie (figuur 2). De inkoopadministratie omvat zaken als de besteldatum, leveringsbevestiging, inkoopfacturen, bedongen kortingen en betalingsinformatie (ontvangst geld, letters of credit, bankgaranties). In de verkoopadministratie worden soortgelijke gegevens vastgelegd maar dan binnen het verkoopproces. Daarnaast is de beoordeling van de kredietwaardigheid integraal onderdeel van het verkoopproces. In de voorraadadministratie worden vanzelfsprekend binnenkomende en uitgaande hoeveelheden vastgelegd, maar worden ook waardering, verlies en afschrijving bijgehouden. Het digitaliseren van de datastromen in deze processen, maakt continue monitoring van het werkkapitaal mogelijk. Daarbij is ook data-integratie essentieel: inkoopstromen, kassamutaties, banktransacties, facturen die zoveel mogelijk automatisch de administratie inlopen en door standaardisering aan de basis bruikbaar zijn voor verschillende toepassingen.

De datastromen worden gecombineerd en verrijkt, zodat waardevolle stuurinformatie ontstaat. Digitale geautomatiseerde gegevensverwerking versnelt bovendien het proces. Hiermee komt 'real time' rapportage dichterbij.

Figuur 2 Vastlegging gegevens werkkapitaalbeheer

Bron: ING Commercial Finance

Investeren in software om informatie te ontsluiten, analyseren en vertalen

Praktisch gezien moeten ondernemers investeren in ICT, bijvoorbeeld software die het mogelijk maakt digitaal te factureren, een internetkassa en online boekhoudsystemen, salarisverwerking en aansluiting met de accountant of administrateur. Aangezien niet alle ontvangen gegevens (bijvoorbeeld ontvangen facturen) digitaal beschikbaar zijn, is ook een efficiënt digitaliseringsproces (printen, scannen, inboeken) nodig. Om de aansluiting tussen verschillende systemen te maken moet waarschijnlijk ook externe expertise worden ingeschakeld. Om de verschillende gegevens te koppelen helpt een datawarehouse³ om datamining⁴ efficiënter te maken. Verder is software nodig die gegevens analyseert en op handzame en inzichtelijke wijze aanlevert bij de beslissers. Databases van ondernemingen bevatten immers steeds meer verschillende soorten informatie. Hierdoor worden zij steeds groter en de verandert de inhoud steeds sneller. Grote hoeveelheden activiteiten, transacties en gebeurtenissen worden via verschillende systemen in databases vastgelegd. Om deze enorme hoeveelheden data te benutten, moeten deze eerst worden ontsloten, geanalyseerd en vertaald naar bruikbare informatie. Ook dat vraagt om software-oplossingen: om te analyseren en om overzicht-

3 Grote verzameling van gegevens

4 Bundelen, synchroniseren en verwerken van gegevens

telijk te presenteren (dashboard). Bijsturing op basis van dergelijke managementinformatie kan vaak niet wachten tot het vaste jaarlijkse rapportagemoment. Vooral bij het werkkapitaalbeheer (debiteuren, crediteuren en voorraden: en daarmee de liquide middelen) is snel inzicht in de ontwikkelingen gewenst, omdat iedere kleine verandering binnen de cruciale onderdelen van het bedrijfsproces (inkoop, productie, verkoop) het werkkapitaal beïnvloed.

Wat betekent standaardisatie en automatisering van informatie voor het werkkapitaal?

Uit de basisadministratie zijn allerlei voor het werkkapitaalbeheer relevante gegevens te halen, zowel op operationeel als strategisch niveau. In combinatie met andere gegevens en de snelheid waarmee de data beschikbaar is, wordt het werkkapitaalbeheer nog krachtiger. In eerste instantie heeft digitalisering van het werkkapitaalbeheer een signalerende werking, maar het is ook mogelijk automatische terugkoppeling of bijstellingen in te bouwen of het automatisch bijbestellen van artikelen die bijna op zijn. De frequentie van rapporteren is natuurlijk ook afhankelijk van het niveau: operationeel of strategisch. Meer over de rol van informatie in het werkkapitaalbeheer is te lezen in de Trends in Werkkapitaal publicatie "Informatie als sleutel tot effectief werkkapitaalbeheer".

Disclaimer

De informatie in dit rapport geeft de persoonlijke mening weer van de analist(en) en geen enkel deel van de beloning van de analist(en) was, is, of zal direct of indirect gerelateerd zijn aan het opnemen van specifieke aanbevelingen of meningen in dit rapport. De analisten die aan deze publicatie hebben bijgedragen voldoen allen aan de vereisten zoals gesteld door hun nationale toezichhouders aan de uitoefening van hun vak. Deze publicatie is opgesteld namens ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam en slechts bedoeld ter informatie van haar cliënten. ING Bank N.V. is onderdeel van ING Groep N.V. Deze publicatie is geen beleggingsaanbeveling noch een aanbieding of uitnodiging tot koop of verkoop van enig financieel instrument. ING Bank N.V. betreft haar informatie van betrouwbaar geachte bronnen en heeft alle mogelijk zorg betracht om er voor te zorgen dat ten tijde van de publicatie de informatie waarop zij haar visie in dit rapport heeft gebaseerd niet onjuist of misleidend is. ING Bank N.V. geeft geen garantie dat de door haar gebruikte informatie accuraat of compleet is. De informatie in dit rapport kan gewijzigd worden zonder enige vorm van aankondiging. ING Bank N.V. noch één of meer van haar directeuren of werknemers aanvaardt enige aansprakelijkheid voor enig direct of indirect verlies of schade voortkomend uit het gebruik van (de inhoud van) deze publicatie alsmede voor druk- en zetfouten in deze publicatie. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Overneming van gegevens uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron wordt vermeld. In Nederland is ING Bank N.V. geregistreerd bij en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten.

De tekst is afgesloten op 30 januari 2013.

Meer informatie?
Kijk op
www.ingcomfin.com
Of bel met

Jarco de Bruin,
ING Commercial Finance
030 659 33 17

Ferdinand Nijboer,
ING Economisch Bureau
020 652 34 50